

МИНИСТЕРСТВО ИНФРАСТРУКТУРЫ УКРАИНЫ
ГОСУДАРСТВЕННАЯ АДМИНИСТРАЦИЯ
ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА УКРАИНЫ
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЭКОНОМИКО-
ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ТРАНСПОРТА
НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОЕ ОБЩЕСТВО
ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНИКОВ УКРАИНЫ

ПРОБЛЕМЫ ЭКОНОМИКИ
И УПРАВЛЕНИЯ НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ
ТРАНСПОРТЕ

ЭКУЖТ 2014

МАТЕРИАЛЫ IX МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

17 ноября – 14 декабря 2014 года, г. Киев
режим доступа: www.ekuzt.gov.ua

КИЕВ 2014

УДК 65:33:34:62
ББК 39
П 781

Рекомендовано к печати Ученым советом
Государственного экономико-технологического университета транспорта
(протокол № 4 от 23 декабря 2014 года)

П 781 **Проблемы экономики и управления на железнодорожном транспорте – ЭКУЖТ 2014:** Материалы IX Международной научно-практической конференции. – К.: ГЭТУТ, 2014. – 332 с.

ISBN 978-966-2197-71-6

Издание содержит материалы IX Международной научно-практической конференции «Проблемы экономики и управления на железнодорожном транспорте – ЭКУЖТ 2014». В материалах изложены постановка задач и их решение в научно-практической деятельности в сфере реформирования, экономики, управления и права, преимущественно в секторе железнодорожного транспорта.

Для научных работников, преподавателей, аспирантов, студентов и специалистов транспортной отрасли.

Редакционная коллегия

Бакаев Л.А. – д-р экон. наук, проф., академик Экономической академии наук Украины, заведующий кафедрой «Менеджмент организаций и логистика» Государственного экономико-технологического университета транспорта;

Богомолова Н.И. – д-р экон. наук, проф., заведующая кафедрой «Финансы транспорта» Государственного экономико-технологического университета транспорта;

Колесникова Н.М. – д-р экон. наук, проф., проректор по научно-педагогической работе Государственного экономико-технологического университета транспорта (заместитель главного редактора);

Макаренко М.В. – д-р экон. наук, проф., академик Транспортной академии Украины, ректор Государственного экономико-технологического университета транспорта (**главный редактор**);

Мария Славова-Ночева – д-р экон. наук, проф., академик Международной академии безопасности жизнедеятельности, заведующая кафедрой «Гуманитарные науки и иностранные языки», Высшая школа транспорта «Тодор Каблешков» (Болгария);

Мироненко В.К. – д-р техн. наук, проф., академик Транспортной академии Украины, заведующий кафедрой «Управление процессами перевозок» Государственного экономико-технологического университета транспорта;

Михальчик А.А. – канд. техн. наук, руководитель республиканского научного центра комплексных транспортных проблем Республики Беларусь, заведующий кафедрой «Общественные проблемы» Белорусского государственного университета транспорта (Республика Беларусь);

Пилипчук О.Я. – д-р биол. наук, проф., академик Международной академии безопасности жизнедеятельности, заведующий кафедрой «Экология и безопасность жизнедеятельности» Государственного экономико-технологического университета транспорта;

Пичкур Т.В. – канд. истор. наук, доцент, академик Международной академии безопасности жизнедеятельности, член-кор. Транспортной академии Украины, заведующая аспирантурой, ученый секретарь ученого совета Государственного экономико-технологического университета транспорта (ученый секретарь);

Родионов И.В. – член-кор. Транспортной академии Украины и Международной академии безопасности жизнедеятельности, начальник отдела повышения квалификации руководителей и специалистов Укрзалізнички Государственного экономико-технологического университета транспорта;

Рябчук Т.С. – канд. экон. наук, начальник финансово-экономического департамента Государственной администрации железнодорожного транспорта Украины;

Садловская И.П. – д-р экон. наук, доцент, заместитель директора департамента экономики и финансов Министерства инфраструктуры Украины, профессор кафедры «Менеджмент организаций и логистики» Государственного экономико-технологического университета транспорта;

Семчик В.И. – д-р юрид. наук, проф., член-кор. Национальной академии наук Украины, академик Академии правовых наук Украины, заведующий отделом Института государства и права им. В.М. Корецкого Национальной академии наук Украины (заместитель главного редактора);

Слипченко А.Л. – директор по финансам и инвестициям Государственной администрации железнодорожного транспорта Украины (заместитель главного редактора);

Стасюк А.И. – д-р техн. наук, проф., академик Транспортной академии Украины, заведующий кафедрой «Автоматизация и компьютерно-интегрированные технологии транспорта» Государственного экономико-технологического университета транспорта;

Цветов Ю.М. – д-р экон. наук, проф., академик Транспортной академии Украины, директор научного центра исследований экономических транспортных проблем Государственного экономико-технологического университета транспорта;

Хосе Самино – координатор проекта Twinning «Предоставление институциональной поддержки Министерству инфраструктуры Украины по вопросам повышения эффективности работы и конкурентоспособности железнодорожного транспорта в Украине» (Королевство Испания);

Эйтулис Г.Д. – д-р экон. наук, профессор, проректор по научной работе Государственного экономико-технологического университета транспорта (заместитель главного редактора).

ББК 39

Материалы печатаются на языке оригинала в редакции авторов.

Все торговые марки, названные или изображенные в данном издании, принадлежат их собственникам.

ISBN 978-966-2197-71-6

© Государственный экономико-технологический
университет транспорта, 2014

ЗМІСТ

Секція 1. Реформирование железнодорожного транспорта и корпоративное управление

<i>Васильсв О.Л.</i> Формування інвестиційної стратегії залізничного транспорту України.....	10
<i>Ведмідь І.С.</i> Стабільне функціонування вантажних перевезень як чинник ефективної роботи залізничної галузі	12
<i>Войцїх О.Ю.</i> Структурна реформа залізничного транспорту як процес трансформації системи управління залізничними підприємствами.....	15
<i>Гненний О.М., Тесленко Т.В.</i> Вдосконалення системи заходів щодо реформування залізничного транспорту в сучасних умовах	17
<i>Горбунов Н.И., Ноженко Е.С., Кравченко Е.А.</i> Патентная стратегия железнодорожной отрасли	18
<i>Горяинова Т.В., Михальченко А.А.</i> Корпоративное управление ресурсным обеспечением реформирования железнодорожной отрасли	20
<i>Гулай О.С.</i> Концептуальні підходи упорядкування надання пільг для окремих категорій громадян на залізничному транспорті.....	22
<i>Дейнека О.Г.</i> Сучасні проблеми управління та планування науково-технічної діяльності на залізничному транспорті	25
<i>Ейтутіс Г.Д., Кріщенко С.А., Фесовець О., Ейтутіс Д.Г.</i> Імплементация угоди про асоціацію між Україною та ЄС – стратегічний орієнтир проведення реформ на залізничному транспорті України	27
<i>Зубенко В.О.</i> Необхідність застосування економічної діагностики при стратегічному управлінні залізничним транспортом	28
<i>Кириленко О.М.</i> Специфіка урахування витрат при перевезенні вантажів на малодіяльних ділянках залізниць	30
<i>Копитко В.І.</i> Тенденції розвитку сучасної інфраструктури залізничного транспорту, враховуючи маркетинго-логістичний підхід	32
<i>Копитко О.В.</i> Напрями інноваційного розвитку підприємств залізничного транспорту	34
<i>Корніленко М.С., Бобиль В.В.</i> Реформування залізничного транспорту і корпоративне управління	36
<i>Котик В.В.</i> Методичні підходи та концептуальні засади щодо підвищення функціонування транспортної системи України.....	37
<i>Котик В.О.</i> Розробка цільової моделі ринку залізничних транспортних послуг	40
<i>Крюкова І.О.</i> Акціонування як наріжний камінь економіки залізничного транспорту України	43
<i>Кудрицька Н.В.</i> Зарубіжний досвід реформування залізничного транспорту	45
<i>Микитенко Я.П.</i> Оцінка рівня спеціалізації транспортних послуг	47
<i>Михайличенко К.М.</i> Розвиток залізничного транспорту України в умовах здійснення структурних реформ у галузі та забезпечення економічної безпеки держави	50
<i>Міщенко С.П.</i> Загрози економічної безпеки залізничного транспорту в умовах реформування галузі	52

Моцна І.В. Моделювання сучасних форм управління в процесі проведення структурних змін на залізничному транспорті	54
Назаренко І.Л., Сухорукова Т.Г. Впровадження концепції вартісно-орієнтованого управління в діяльність ПАТ «Українська залізниця»	56
Никифорок О.І. Методологічні підходи до визначення продуктивності залізничного транспорту України в міжнародному вимірі	59
Новик А.О. Шляхи підвищення ефективності змішаних перевезень в умовах реформування залізничної галузі	62
Новікова А.М. Проблеми сталого розвитку залізничного транспорту	63
Обруч Г.В. Завдання корпоративної логістики в сфері залізничного транспорту ..	66
Паламарчук І.В., Найденова М.В. Зарубежный опыт реформирования железнодорожного транспорта	67
Позднякова Л.О. Приватизація, як механізм реалізації реформування у сучасних умовах	71
Позднякова Л.О. Концепція науково-технічного прогресу в міжнародному транспортному процесі	74
Потетюєва М.В. Основні напрями ринкової капіталізації акціонерних товариств	78
Родіонов І.В. Впровадження директив і регламентів ЄС та нова модель реформування залізничного транспорту України	80
Савенко В.Я., Кватадзе А.І. Проблеми та перспективи зовнішньої торгівлі України на світовому ринку транспортних послуг	82
Савицький О. Особливості розвитку залізничного транспорту у процесі євроінтеграції України	83
Стукало А.В. Глобалізація транспортного ринку і сталий розвиток економіки залізничного транспорту України	84
Творонюк В.І. Система факторів при прийнятті управлінських рішень розвитком транспортною галуззю	86
Федяй Н.О. Сучасний стан державного стратегічного управління розвитком залізничного транспорту	87
Швець П.А. Проблеми та пріоритети розвитку залізничного транспорту України	90
Широкова О.М. Особливості нівелювання опору змінам в процесі реформування	93

Секция 2. Экономика железнодорожного транспорта

Адамян Ю.П. Методичний підхід щодо оптимізації діяльності міських пасажирських перевезень	95
Бакалінський О.В. Нова концепція споживчої цінності залізничних пасажирських перевезень	97
Бараиш Ю.С., Чаркіна Т.Ю., Матусевич О.О., Кравченко Х.В. Визначення ефективності функціонування окремого приміського пасажирського поїзда..	99
Грановская Г.А. Совершенствование системы бюджетного управления ОАО «РЖД»	101
Гречко А.В. Теоретичні аспекти забезпечення економічної безпеки в галузі залізничного транспорту	103

Гудкова В.П. Маркетингова діяльність підприємств пасажирського транспорту	106
Дикань О.В. Підвищення конкурентоспроможності продукції на зовнішньоекономічному просторі.....	107
Карнов В.М. Порівняльний аналіз розбіжності продуктивності залізниць України	108
Карпунь О.В., Дубровська А.К. Оптимізація системи транспорту та дистрибуції в Україні	111
Колесникова Н.М. Теоретико-методичні основи організаційного розвитку підприємств залізничного транспорту	113
Коломійченко В.А. Вантажні перевезення як основа формування доходних надходжень залізниць України	114
Кондратюк М.В. Удосконалення управління інвестиційної діяльності підприємств залізничного транспорту України	115
Корінь М.В. Необхідність впровадження сервісної логістики на залізничному транспорті	116
Липатова О.В. Аналитическое обоснование применения и эффективности аутсорсинга	118
Ломинога І.В. Альтернативний механізм вирішення проблеми збитків від порушень безпеки на сортувальній гірці	121
Марченко О.І. Інноваційна активність підприємств в Україні	122
Марчук В.Є., Варивода К.К. Реінжиніринг логістичних бізнес-процесів як основа їхнього самовдосконалення	125
Мельник Т.С. Врахування впливу факторів мікро- і макросередовища при прогнозуванні основних показників діяльності пасажирського сектору залізничного транспорту	127
Горяинова Т.В., Михальченко А.А., Ходоскина О.А. Новые аспекты экономической оценки транспортной деятельности железных дорог	130
Пена Т.В. Вузлові проблеми територіальної організації транспортного комплексу країни	132
Пилипенко О.В. Управління тривалістю та ризиками інвестиційних проектів на залізничному транспорті України	135
Радзієвська С.О. економіка України в контексті глобальних тенденцій розвитку світу	137
Сначов М. П., Ломтева І. М., Рогожина І. О. Корпоративні облігації як джерело формування фінансових ресурсів залізничного публічного акціонерного товариства	141
Тимофєєва Т.О. Особливості економічної безпеки залізничного транспорту	144
Труханов Ю.П. Роль управління доходами, витратами та фінансовим результатом у підвищенні ефективності діяльності залізничного підприємства	146
Фищук І.М. Особливості операцій IPO у сфері залізничного транспорту на міжнародних фондових ринках	147
Христофор О.В. Застосування методу рейтингових оцінок для дослідження показників роботи залізниць України	149
Чорний В.В. Організаційний аспект забезпечення конкурентоспроможності залізниць на ринку транспортних послуг	152

Секция 3. Правовые основы развития и реформирования железнодорожного транспорта

<i>Александров О.В.</i> Деякі особливості договору щодо надання правових послуг	154
<i>Булгакова Ю.В.</i> Защита прав интеллектуальной собственности ПАО «УЗ» на рынках Европейского Союза	156
<i>Головкин Г.В.</i> Особливості формування органів акціонерного товариства...	158
<i>Медведев Є.П.</i> Проблемні аспекти правових особливостей функціонування транспортної системи	159
<i>Нечипоренко Н.С.</i> Правова природа договору перевезення вантажів залізничним транспортом в умовах реформування залізничної галузі	161

Секция 4. Корпоративные информационные системы управления на железнодорожном транспорте

<i>Асауленко І.О., Штомпель М.А.</i> Аналіз підходів до підвищення вірогідності передачі даних у інформаційній інфраструктурі залізничного транспорту	164
<i>Вертель В.В.</i> Формування інтегрованого інформаційного ланцюга у сфері обслуговування пасажирів залізницями	165
<i>Григорак М.Ю.</i> Електронний документообіг як спосіб інтеграції до світового транспортно-логістичного простору	167
<i>Григорак М.Ю., Семерягіна М.М., Кравчук Т.П.</i> Математичне моделювання процесів експрес-доставки товарів, проданих через інтернет	169
<i>Каменєв О.Ю.</i> Скорочення витрат на розроблення програмного забезпечення станційних мікропроцесорних систем керування	171
<i>Косолапов А.А.</i> Науковий підхід до створення інтелектуальних транспортних систем: теорія і практика	174
<i>Грисенко М., Крижановська Т.</i> Математична модель мережі транспортного елемента економіки	177
<i>Ніколайчук О.В., Скоробрещук С.Ю.</i> Дослідження та удосконалення алгоритмів обробки та аналізу зображень	179

Секция 5. Финансы железнодорожного транспорта

<i>Белінська М.Г.</i> Вплив валютного курсу на формування доходів залізниць від транзитних перевезень вантажів	181
<i>Гасєвська Л.М.</i> фінансове забезпечення інноваційної діяльності промислових підприємств	183
<i>Кравченко О.А.</i> Концептуальные основы формирования финансовой стратегии железнодорожного транспорта Украины.....	185
<i>Лук'янова О.М.</i> Фінансовий лізинг як найефективніша форма залучення інвестицій у залізничну галузь	188
<i>Пінчук С.С.</i> Щодо формування збалансованої системи показників оцінки ефективності функціонування залізниць	190
<i>Приймук С.М.</i> Фінансова система казенних залізниць (кінець XIX – початок XX ст.)	192
<i>Савіцька Г.П.</i> Оцінка рівня доходності вантажних залізничних перевезень з використанням таксономічного аналізу	193

Соколова Е.О. Застосування фінансового лізингу у фінансуванні оновлення необоротних активів в Україні	195
--	-----

Секция 6. Учет и аудит на железнодорожном транспорте

Корніленко М.С., Бобиль В.В. Удосконалення обліку депозитних операцій на основі ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК»	198
Шатров С.Л. Формирование резервов по сомнительным долгам в системе железнодорожного транспорта	200

Секция 7. Организация и управление на железнодорожном транспорте

Брайковська А.М. Бенчмаркінг як передумова забезпечення конкурентоспроможності операторських компаній	203
Варадинова Ю. Конкурентные позиции портов балканского региона при импорте и экспорте для Болгарии	205
Власюк Т.А. Особенности применения swot-анализа для позиционирования возможностей железнодорожного транспорта при обслуживании пригородных пассажиров.....	208
Габа В.В., Грушевська Т.М., Костюшко В.П. Дослідження закономірностей пасажиропотоків на основі натурних спостережень	209
Габа В.В., Миронюк І.В. Транспортно-експедиторське обслуговування в системі розподілу товарів	211
Габа В.В., Родкевич О.Г. Математичні моделі транспортних подій і ризиків у процесах залізничних перевезень небезпечних вантажів	213
Герасименко П.В. Прогнозирование на основе регрессионных моделей производственно-экономической деятельности дистанции пути железной дороги	215
Глазкова А.С. Система транспортно-технологічної схеми	218
Грищенко С.Г. Направления и принципы модернизации тягового подвижного состава железных дорог Украины	220
Двуліт З.П. Впровадження системи екологічного керування для вирішення завдань охорони довкілля підприємствами залізничного транспорту	224
Дорошенко О.Ю. Дослід використання сучасних добавок у транспортному будівництві	226
Егоров О.И. Вероятностный подход идентификации поезда с использованием ТГНЛ и контрольного участка	228
Елагин Ю.В. Проблемы и подходы обновления пассажирского подвижного состава	230
Савенко В.Я., Жигайло О.В. Економічна оцінка фінансового забезпечення реформування системи державного управління мережею автомобільних доріг	232
Іванов В.Б., Косенко В.І., Приданніков Ю.О., Конопля О.В. Про досвід експлуатації в Україні силових модулів VOITH POWER PACK	232
Ільченко С.В. Визначення основних проблем функціонування транспортного комплексу України	233
Каличева Н.Є. Вплив міжнародних транспортних коридорів на функціонування вітчизняного транспортного сектору	236

Кириченко Г.І., Бердніченко Ю.А., Стрелко О.Г. Електронне оформлення вантажних перевезень на Україні.....	238
Кияшко В.Т. Доцільність і необхідність облаштування залізничних переїздів новими додатковими механізмами	241
Ковальов В.В. Розвиток корпоративної інформаційно-обчислювальної мережі передачі даних Південно-Західної залізниці	242
Козаченко Д.Н., Березовий Н.И., Вернигора Р.В. Проблемы допуска собственных локомотивов на магистральную железнодорожную инфраструктуру	243
Козодой Д.С., Сколота А.С. Експертне опитування, як засіб вдосконалення СУОП на залізничному транспорті	246
Кульбовський І.І. Моделі і механізми оперативного управління проектами в транспортному будівництві	248
Ланін П.В. Аналіз катастроф на залізничному транспорті в світі та Україні ..	248
Ломотько Д.В. Методологічний підхід до наукових досліджень в області удосконалення транспортних систем залізниць	251
Лучникова Т.П. Оцінка розвитку транзитних вантажних перевезень України в умовах економічної кризи	252
Малишко С.В., МIRONENKO В.К. Огляд зарубіжного досвіду комбінованих перевезень	254
Манівчук В.В. Планування, організація і управління обсягами надходження вантажних контейнерів, у залізнично-морському сполученні в умовах нестійкої економічної ситуації	255
Мірошніченко В.М., Недзельський Є.В. Інформаційна технологія імітаційного моделювання систем залізничного транспорту в середовищі ANYLOGIC	258
Олешко Т.І. Аналіз функціонування основних аеропортів України.....	261
Панченко С.В., Дейнека А.Г. Логистика в менеджменте перевозок на железнодорожном транспорте	263
Размов Тодор. Моделирование уровня инфраструктурных сборов при инвестициях в новый подвижной состав для перевозки контейнеров ..	266
Родіонов О.О. Аспекти впровадження нової техніки в локомотивному господарстві	269
Сіваконева Г.О. Пропозиції щодо організації пасажирських перевезень у безпересадковому сполученні	271
Сінгаєвська М.П. Розробка економіко-математичної моделі оптимізації реалізації планово-запобіжних ремонтно-колійних робіт	273
Славінська О.С., Авраменко Ю.В., Жигайло О.В., Савенко С.С. Оцінка витрат на екологічні заходи на автомобільних дорогах загального користування	275
Славінська О.С., Савенко С.С. Дослідження впливу процесів вологонакопичення на експлуатаційний стан автомобільної дороги	276
Таїрова Т.М., Биковський А.І. Шляхи підвищення комфортності залізничного транспорту	277
Талавіра Г.М. Вплив підшпальних порожнин на роботу колії в зонах примикання до залізничних мостів	279
Чернюк Л.Г. Транскордонне співробітництво в системі просторової організації економічної діяльності	280

Юденко Є.В. Процесно-орієнтована модель взаємодії підприємств в ланцюгах експрес-доставки вантажів	282
Якименко Н.В. Розвиток міжнародних транспортних коридорів в сучасних умовах	284

Секція 8. Менеджмент на залізничному транспорті

Бакаєв Л. О., Карась О.О. Управління ризиками на залізничному транспорті	287
Костюченко Л.В., Білан В.О. Підвищення ефективності управління експлуатаційним вагонним депо	289
Боровик Ю.Т. Механізм управління конкурентоспроможністю будівельних підприємств залізничного транспорту	291
Глушенко Т.М. Основні положення логістичного підходу в технології пасажирських залізничних перевезень	293
Гриценко Н.В. Атмосфера співпраці керівника і підлеглого.....	296
Грисюк Ю.С., Лабута А.В. Реалізація проектів реструктуризації підприємств транспорту як шлях підвищення якості обслуговування та безпеки пасажирів	298
Калініченко А.В. «Управління за цілями» як інноваційна модель мотивації персоналу	299
Компанієць В.В. Концептуальний підхід до оцінювання якості управління соціально-економічної системи залізничного транспорту	301
Костюченко Л.В. Концепція логістичного менеджменту в управлінні інтегрованою логістичною системою.....	303
Куделя В.І. Мотивація праці на підприємствах залізничного транспорту ..	306
Кузьменко А.В. Основні принципи маркетинг-логістичного підходу на залізничному транспорті	309
Кучерук Г.Ю. Управління інтелектуальною власністю на залізничному транспорті	310
Маковоз О.В. Значення бізнес-планування в розвитку підприємства	312
Марценюк Л.В. Щодо розвитку в'їзного туризму в Україні.....	313
Пічкур Т.В. Екологічний контроль і облік на транспорті	315
Плугина Ю.А. Современные методы профессионального развития руководителей высшего звена управления предприятиями железнодорожного транспорта.....	317
Полтавська О.С. Проблеми та пріоритети інноваційного розвитку залізничного транспорту України	319
Костюченко Л.В., Сутормін І.В. Оцінка діяльності Київського заводу галузевої служби будівельно-монтажних робіт і цивільних споруд	320
Сухорукова Т.Г., Шраменко О.В. Характеристика класифікаційних ознак транспортної логістики	322
Топоркова О.А., Желудович О.А. Логістичний підхід до управління матеріальними запасами.....	325
Чеховська М.М. Безпекові аспекти розвитку підприємств залізничного транспорту України.....	327
Ярош О.М. Працевлаштування та зайнятість молоді на підприємствах залізничного транспорту: сучасні тенденції, проблеми та шляхи їх вирішення....	328

РЕФОРМИРОВАНИЕ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА И КОРПОРАТИВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ

Фінансова реструктуризація припускає корегування заборгованості, яка була накопичена підприємством, шляхом списання боргів або перегляду умов їх виплати, а також здійснення фінансових ін'єкцій підприємствам для підвищення їх життєздатності і створення передумов подальшої реструктуризації. Операційна реструктуризація є комплексом заходів, що спрямовані на перебудову всіх систем підприємства відповідно до вимог ринкової економіки. Фінансова і операційна реструктуризація тісно взаємозв'язані між собою. Фінансова реструктуризація в певному значенні створює базу для операційної реструктуризації, оскільки без перегляду минулих боргових зобов'язань підприємства операційна перебудова може взагалі не початися.

З другого боку, операційна реструктуризація багато в чому визначає успішну фінансову перебудову, оскільки для останньої необхідний критичний аналіз всіх напрямів діяльності підприємства, вибір оптимальних стратегічних напрямів і бажаного об'єму виробничих операцій. Оскільки фінансова реструктуризація більшою мірою здійснюється на державному рівні, вона виступає одним з чинників, що впливають на швидкість здійснення операційної реструктуризації. Суть операційної реструктуризації відображає визначення реструктуризації, як адаптаційної діяльності підприємства, що забезпечує його успішне функціонування в умовах ринкової економіки. Заходи реструктуризації охоплюють всі найважливіші системи підприємства, та головною метою вважають забезпечення переорієнтації діяльності з виконання центрально встановлених планових завдань на задоволення запитів споживачів досконалішим способом, ніж основні конкуренти. В цьому сенсі операційна реструктуризація означає розвиток ринкової орієнтації. Заходи, що проводяться в рамках операційної реструктуризації можна умовно розділити на декілька напрямів: вдосконалення системи управління підприємством і його організаційної структури; оптимізація структури і обсягу виробничих і невиробничих ресурсів підприємства; вдосконалення товарної політики; розвиток маркетингової діяльності.

З огляду на те, що детальний розгляд всіх заходів в межах даної статті не можливий, доцільним буде розглянути заходи та результати вдосконалення системи управління підприємством і його організаційної структури. Вдосконалення системи управління підприємством включає зміни у складі менеджерів вищої ланки, зміну системи економічного стимулювання, розвиток корпоративного управління, вдосконалення організаційної структури, розвиток стратегічного планування.

УДК 330.142: 656.2

Назаренко І.Л., к.е.н., доцент, Український державний університет залізничного транспорту

Сухорукова Т.Г., к.е.н., доцент, Український державний університет залізничного транспорту

ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ВАРТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ В ДІЯЛЬНІСТЬ ПАТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ»

В тезах обґрунтовано доцільність досліджень з можливості впровадження концепції вартісно-орієнтованого управління в діяльність майбутнього новос-

РЕФОРМИРОВАНИЕ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА И КОРПОРАТИВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ

твореного публічного АТ «Українська залізниця» для забезпечення ефективності його діяльності

В умовах світової та національної фінансово-економічної кризи, яка поглиблюється анексією Криму та проведенням АТО на Сході, залізничний транспорт України відчуває негативні наслідки зменшення вантажообігу та, відповідно, доходів і прибутку. В цих умовах актуалізується проблема підвищення ефективності управління галуззю та залучення інвестицій, яку повинно вирішити реформування галузі.

З прийняттям Верховною Радою 23.02.2012 р. законів «Про особливості утворення публічного акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування» та «Про внесення змін до Закону «Про залізничний транспорт» (щодо розмежування функцій державного та господарського управління галуззю) в галузі розпочався процес акціонування.

Постановою Кабінету Міністрів України від 25 червня 2014 р. № 200 визначено утворення публічного акціонерного товариства «Українська залізниця», 100 % акцій якого закріплюються в державній власності, на базі Державної адміністрації залізничного транспорту, підприємств та установ залізничного транспорту загального користування, які реорганізуються шляхом злиття.

Доцільним вважаємо для забезпечення ефективної діяльності новоствореного акціонерного товариства пошук і впровадження нових концепцій управління, які використовуються у практиці діяльності провідних компаній світу і добре себе зарекомендували. У пошуках єдиних методологічних підходів до розроблення комплексної системи управління компанією в сучасній теорії стратегічного менеджменту виникло дві основні концепції формування цілей та відповідних показників і систем управління: збалансована система показників (BSC – Balanced Scorecard) й управління вартістю компанії (Value Based Management або вартісно-орієнтоване управління).

Концепції BSC та управління вартістю виникли майже одночасно й сьогодні вважаються одними з найпопулярніших у світі бізнес-інновацій. Перевага BSC полягає, як відмічають українські вчені, у її цілісності й системності, що дає можливість оцінити компанію з погляду клієнтів та акціонерів, вона не потребує спеціальних знань у сфері фінансів і прикладної економіки. Управління вартістю має іншу перевагу – математичну точність і єдність критеріїв щодо прийняття управлінських рішень.

Таким чином, сучасна економічна теорія, заснована на новому економічному мисленні, на відміну від класичної економічної теорії А. Сміта і пізнішої теорії стійкого економічного зростання, як головну мету фінансової діяльності підприємства розглядає прагнення до максимізації добробуту власників підприємства, що знаходить конкретний вираз в максимізації ринкової вартості підприємства. Це формулювання головної мети фінансової діяльності підприємства в країнах з традиційно ринковою економікою в даний час розділяє переважна більшість теоретиків і практиків в області фінансового менеджменту.

У загальному вигляді суть концепції управління вартістю підприємства (VBM) зводиться до такого: з точки зору акціонерів (інвесторів) компанії управління нею повинно бути спрямоване на забезпечення зростання ринкової вартості компанії та її акцій, оскільки таке зростання дозволить акціонерам (інвесторам) отримувати для них найбільший у порівнянні з іншими його формами дохід від інвестицій у компанію – курсовий грошовий дохід від перепродажу всіх або частини акцій, що їм належать, або курсовий негрошовий дохід, що відображається в збільшенні вартості (цінності) чистих активів, що належать акціонерам, а, отже, і суми їх власного

РЕФОРМИРОВАНИЕ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА И КОРПОРАТИВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ

капіталу. Вартісні цілі власників трансформуються в конкретні дії найманих менеджерів, які усвідомлюють свою пріоритетну мету у збільшенні ринкової капіталізації компанії і підпорядковують їй інші цілі.

Система управління, орієнтована на збільшення вартості фірми, поширилася в світовій практиці в останні 20 років. У США корпорації приділяють увагу таким систем від 1980 рр., у Європі – від 1990-х. Менеджери великих корпорацій дедалі частіше використовують для оцінки їхньої поточної ефективності загалом та підрозділів вартісно-орієнтовані показники. Уже є чимало прикладів успішного застосування концепції VBM. Найбільш яскравий – компанія Coca-Cola. З 1981 р., коли вона вперше розрахувала EVA (Economic Value Added – економічну додану вартість), акції виросли в ціні з 3 дол. за акцію до приблизно 60 дол. в теперішній час. Відомими компаніями, які також успішно запровадили систему VBM, є SPX, Herman Miller, Equifax, Hasco.

Закордонні дослідження свідчать, що компанії, які використовують принципи VBM-управління, сформульовані в рамках цієї концепції, мають перевагу над компаніями аналогічних галузей бізнесу через використання більш ефективної системи організації бізнесу. Але при цьому спеціалісти наголошують, що впровадження VBM не завжди приводить до позитивних змін в діяльності компанії. Прикладом неефективного впровадження VBM є одна з найбільших американських телекомунікаційних компаній AT&T. Так, у 1994 р. керівництво компанії ухвалило рішення про перехід на систему вартісного-орієнтованого управління підприємством, що базується на показнику вартості EVA. Але вже в 1997 р. вона повністю відмовилася від використання цього підходу через нездатність менеджерів вирішити такі дві проблеми, пов'язані з використанням EVA:

неузгодженість між EVA і створенням акціонерної вартості, що виникла внаслідок використання амортизаційного методу бухгалтерського обліку згідно з ГААР; складності у визначенні мотиваційних завдань на основі EVA для менеджерів.

Внаслідок цих причин за період використання концепції VBM в управлінні вартість компанії AT&T упала на 9%.

Як свідчить світовий досвід, застосування VBM має деякі обмеження, і не всі компанії можуть отримати з цього інструмента однакову користь. VBM, що фокусує увагу на показниках повернення на капітал, краще сприймається в капіталомістких, виробничих галузях, на відміну від компаній сфери послуг, де значно більше уваги слід приділяти розвитку людських ресурсів. Вважають, що до впровадження VBM краще підготовлені компанії, які зазнають фінансових труднощів, ніж ті, у яких справи і так ідуть добре, а також щойно створені підприємства, яким не потрібно руйнувати наявні норми корпоративної культури.

Останніми роками дана концепція цілком закономірно знаходить прихильників і серед російських та українських економістів. Зі всієї безлічі альтернативних цільових функцій в рамках концепції VBM вибирається максимізація вартості компанії. Проведений аналіз літератури показав, що критерій максимізації вартості бізнесу добре співвідноситься з багатьма сучасними теоріями стратегічного управління таких відомих економістів, як П. Друкер, М. Портер, Д. Тіс та ін. Під вартістю компанії (бізнесу) розуміють ринкову вартість акціонерного капіталу компанії.

Отже, на нашу думку, враховуючи вищевикладене, доцільним є проведення ґрунтовного дослідження щодо впровадження концепції VBM в діяльність новоствореного ПАТ «Українська залізниця». Проте концепція управління вартістю підприємства не має сенсу, якщо не можна виміряти цю вартість, а вимірювання вартості

РЕФОРМИРОВАНИЕ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА И КОРПОРАТИВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ

у всьому світі, зокрема в Україні, здійснюється в результаті її оцінювання. Не знаючи величини вартості і динаміки її зміни, природно, неможливо не тільки ефективно, але і просто управляти цим показником. Оцінка вартості діючого підприємства є складною економіко-аналітичною і методологічною проблемою. Витоками сучасної методології оцінки вартості є дослідження англійського економіста А. Маршалла, який став родоначальником мікроекономіки і неокласичної теорії вартості – синтезу різних, існуючих на той час, теорій вартості. Він також запропонував концепцію оцінки ринкової вартості майна на базі трьох загальновизнаних в даний час підходів: витратного, порівняльного і прибуткового (доходного).

Управління вартістю – досить складне завдання. Компаніям, що ставлять за мету освоєння такого типу управління, будуть потрібні нові результати в галузі внутрі-корпоративних відносин. Це, насамперед, розуміння ролі управління вартістю з боку персоналу, усвідомлення співробітниками ефекту від використання управління вартістю, здатного вплинути на компанію, ідентифікація свого місця в процесі змін. Також необхідні лояльність і вмотивованість співробітників, для чого повинні здійснюватися програми змін у корпоративній культурі.

Для того, щоб досягти максимізації вартості, треба:

по-перше, зрозуміти, які критерії ведуть до досягнення мети (чим необхідно управляти);

по-друге, навчитися вимірювати і результат, і фактори, що спричиняють одержання цього результату;

по-третє, «прищепити» менеджерам вартісне мислення – розуміння того, що всі дії повинні бути спрямовані на зростання вартості компанії;

по-четверте, залучити всіх співробітників, а не тільки керівництво до досягнення загальної мети.

Тому для впровадження концепції VBM в діяльність ПАТ «Українська залізниця» необхідні глибокі науково-практичні дослідження, у першу чергу – з визначення методики оцінки його ринкової вартості, у другу чергу – з визначення ключових чинників вартості, у третю чергу – з навчання персоналу, передовсім керівників, та зміни у системі мотивації, пов'язаної з внеском кожного у створення вартості.

УДК 338.47: 338.001.36

Никифорок О.І., к.е.н., ст. наук. співроб., завідувач відділом розвитку виробничої інфраструктури ДУ «Інститут економіки та прогнозування України НАН України»

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНОМУ ВИМІРІ

Метою дослідження є порівняльна оцінка показників продуктивності залізничного транспорту України з країнами МСЗ (Міжнародного союзу залізниць) та визначення напрямів наближення їх до рівня цих країн.

Научно-практическое издание

**ПРОБЛЕМЫ ЭКОНОМИКИ И УПРАВЛЕНИЯ
НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ТРАНСПОРТЕ**

Материалы IX Международной
научно-практической конференции

ЭКУЖТ 2014

Начальник отдела *О. В. Емец*
Редактор *Н. В. Щербак*
Компьютерная верстка *В. А. Поличева*

Подписано к печати 25.12.2014. Формат 60х84/8.
Бумага – офсетная. Гарн. Таймс. Печать – на ризографе.
Усл.печ.л. 77,19. Уч.-изд.л. 23,93.
Тираж 250 экз. Зак. № 239/14.

Напечатано в Редакционно-издательском центре ГЭТУТ
Свидетельство о государственной регистрации
Серия ДК № 3079 от 27.12.2007.
03049, г. Киев-49, ул. Лукашевича, 19